

KULLEĠĠ SAN NIKOLA
L-EŻAMIJIET TA' NOFS IS-SENA - LIVELL PRIMARJU

Frar 2014

IS-SITT SENA

IL-MALTI (IL-QARI)

IL-ĦIN: ĦAMSIN MINUTA

L-Isem u l-Kunjom: _____

Il-Klassi: _____

Il-Marki: 30 marka

Aqra dan il-programm u aħdem l-eżercizzji ta' warajh.

Logħob għal Kulħadd

Nhar is-Sibt 8 ta' Marzu 2014, fi Pjazza San Ġorg f'Ftal Muxi, se jkun hemm diversi attivitajiet il-gurnata kollha għat-tfal.

L-attività tibda fid-disgħa ta' filgħodu. Fost il-logħob organizzat se jkun hemm: il-passju, ħarba, it-tigieġa l-għamja, noli, žibeg u diversi logħob tradizzjonali ieħor.

Barra minn hekk għall-ħabta tas-sebġha ta' filgħaxija se jkun hemm animaturi li se jimitaw karattri popolari mat-tfal kif ukoll se jtellgħu drammi divertenti bl-isem ta' 'Ġaħan u l-Froġa'.

Inħeggu lit-tfal kollha sabiex jattendu għal din il-ħarġa divertenti u kulturali. Dħul b'xejn. Min irid jista' jagħti donazzjoni lid-Dar tat-Tfal Orfni li tinsab f'Ftal Muxi.

Se jkun hemm ikel u xorb bi prezz speċjali. Din l-attività se tittella' bl-għajjnuna tal-Kunsill Lokali ta' Ftal Muxi.

A. Imla l-vojt billi ssib il-kelma t-tajba mill-programm. (5 marki)
L-ewwel waħda lesta.

1. L-avviż jismu Logħob għal Kulħadd.
2. Din l-attività giet organizzata bl- _____
tal-Kunsill Lokali ta' Ftal Muxi.
3. Se jkun hemm logħob _____ għall-gosti ta'
kulħadd fosthom il-passju u l-_____.

4. L-_____ se jtellgħu d-dramm 'Ġaħan u l-Froġa'.
5. Għalkemm id-_____ huwa b'xejn se jintlaqgħu xi _____ li se jmorru għad-Dar tat-Tfal _____ li tinsab f'Ftal Muxi stess.
6. Tista' tixtri xi ikel u xorb bi _____ speċjali.
7. Din se tkun ħarġa _____ u _____ għall-familja kollha.

B. Immarka t-twegiba t-tajba billi tagħmel sinjal fil-kaxxa. L-ewwel waħda lesta. (5 marki)

		Veru	Falz	Ma ssemmietx
1.	Din l-attività se ssir is-Sibt.	✓		
2.	L-attività se ssir fit-tielet xahar tas-sena.			
3.	Se jkun hemm ukoll logħob bl-ilma.			
4.	Id-dħul għall-attività huwa bla ħlas.			
5.	L-attività tispicċa fil-ħdax ta' filgħaxija.			
6.	L-attività se ssir fid-Dar tat-Tfal Orfni.			

Aqra din l-informazzjoni u aħdem l-eżercizzji ta' wara.

Il-Qari u l-Kitba

L-Ewwel Parti

Minn dejjem niftakarni b'xi ktieb f'idi. Fi tfuliti, għaliya l-qari kien ifisser bosta affarijiet. Kien jgħallimni l-lingwi li kont naqra bihom. Kien jisraqni għal kollox u jeħodni f'dinjiet oħra fejn stajt nimraħ fejn ridt. Fl-istess ħin kien jagħtini s-serħan il-moħħ illi meta xtaqt stajt nieqaf, nagħlaq il-paġni u nkompli ngħix f'dinjiet. *(par. 1)*

Għaliya, il-karattri li kont naqra dwarhom fil-kotba kienu ħlejgiet tad-demmm u l-laħam. Min jaf kemm bkejt, inkwetajt u dħakt għal dak li kienu jagħmlu! Min jaf kemm xtaqt li nkun waħda minn dawk it-tfal involuti f'xi misteru ħalli ngħix dawk l-avventuri. Min jaf kemm inkeddejt għal Gāħan li kien iħalli n-nies tiddieħak bih u ma ried b'xejn idaħħal naqra melħ f'moħħu. *(par. 2)*

Nistqarr li issa li kbirt moħħi xorta waħda għadu jigri bija u ma nafx nieqaf noħlom! U wara kollox x'hemm ħażin li toħlom? Hekk jew hekk, meta għandek xewqa, xi darba għandek iċ-ċans li forsi ssir realtà. Kif fil-fatt gara ftit tal-granet ilu meta rnexxieli niltaqa' ma' wieħed mill-awturi favoriti tiegħi - Charles Casha. *(par. 3)*

Charles Casha ħadem għal diversi snin bħala għalliem u anki bħala librar. Imma l-biċċa l-kbira tal-pubbliku jafuh l-aktar bħala awtur ta' bosta kotba. Ilu aktar minn erbgħin sena jikteb u għandu madwar ħamsin ktieb ippubblikat. *(par. 4)*

A. Immarka t-twegiba t-tajba billi tagħmel sinjal fil-kaxxa. (3 marki)

1. L-awtriċi temmen li l-qari huwa:

a.	importanti biex titgħallem il-lingwi.	
b.	xi ħaġa tal-iskola biss.	
ċ.	telf ta' żmien.	

2. Personagg tal-ħrejjef li jissemma huwa:

a.	Charles Casha.	
b.	Ġaħan.	
ċ.	Fredu l-Fra.	

3. Il-kittieb li saritlu l-intervista huwa:

a.	Charles Casha.	
b.	Ġaħan.	
ċ.	Ġużè Chetcuti.	

4. Ikteb għal min jew għal xiex qed jirreferu. (2 marki)

a. *iħalli n-nies tiddieħak bih (par.2) : h tirreferi għal*

b. *jafuh l-aktar bħala awtur (par.4) : h tirreferi għal*

5. Mill-ewwel paragrafu, sib nom fis-singular.

(marka)

6. Mit-tieni paragrafu, sib kelma li tfisser inkwetajt.

(marka)

7. Agħti l-għerq tal-verb jikteb. (par. 4)

(marka)

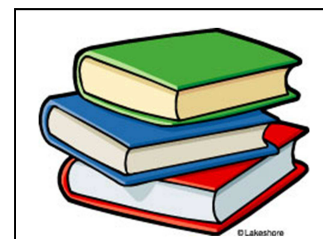
Kompli agra l-informazzjoni u aħdem l-eżercizzji ta' wara.

It-Tieni Parti

Staqsejtu x'ħajru jidhol f'dal-qasam tal-kitba. Qalli:

"Meta kont għadni żgħir kont inħobb niġbor lit-tfal li kienu joqogħdu ħdejna u noqgħod nirrakkontalhom l-istejjer. Izda l-ħolma tiegħi ta' tifel li kont kienet li xi darba għad nikteb ktieb għall-kbar. (par. 5)

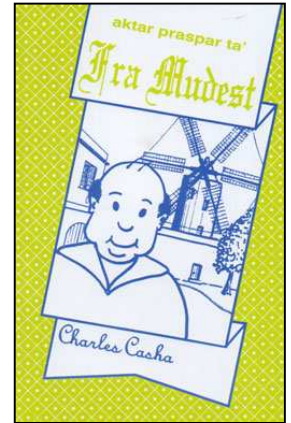
F'dawk is-snin, l-għalliem tiegħi, Ġuzè Chetcuti, kien l-idolu tiegħi. Għalhekk tista' taħseb x'baqa' fija meta wara li wrejtu storja li kont ktibt, huwa nkoraggjeni ħafna biex nibqa' nikteb! Taf int, jgħidlek bniedem bħal dak, tagħmel il-qalb." (par. 6)

"Kif jiguk l-ideat għar-rakkonti tiegħek?" komplejt nistaqsih.

"Jiena naħdem daqsxejn b'mod stramb għax l-istejjer tiegħi qatt ma jkollhom il-pjan lest. Pjuttost ikolli karattru li minnu jibda kollox. Jiena nħobb ninnota ħafna lin-nies u meta nara lil xi ħadd daqsxejn partikolari, nieħu ritratt tiegħu f'moħħi: fizikament, kif igib ruħu, kif jitkellem... kollox!" (par. 7)

Bla dubju l-aktar karattru li ser jibqa' mfakkar għalih dan l-awtur huwa dak ta' Fra Mudest; karattru li sar parti mill-folklor letterarju Malti. Illum hemm sitta u disgħin storja b'kollox dwar Fra Mudest u dawn jinsabu mqassma fuq ħames kotba, bl-aħħar wieħed joħroġ fl-elfejn u sebgha f'għeluq l-erbgħin sena anniversarju mill-ħolqien tiegħu. **(par. 8)**

Charles beda jiktibli dedikazzjoni fuq l-aħħar ktieb tiegħu ta' Fra Mudest li huwa għażel li jirregalali. Għalija dan kien mument magiku fejn awtur ta' dan il-kalibru, li min jaf kemm-il darba xtaqt li xi darba ngħid kelmtajn miegħu, kien qed iħallili tifkira personali proprju permezz tal-karattru li jien tant ħabbejt matul tfuliti u anki illum. **(par. 9)**

(adattata minn <http://fionavella.com>)

B. Wiegeb dawn il-mistoqsijiet fi kliemek u fil-qosor.

1. X'kienet il-ħolma ta' Charles Casha? **(par. 5)**

(marka)

2. X'importanza kellu Ġuzè Chetcuti fil-ħajja ta' Charles Casha?

Semmi tnejn.

(2 marki)

3. X'jinnota Charles Casha fin-nies qabel ma joħloq il-karattri? (*par. 7*)

_____ (2 marki)

4. Għal liema karattru baqa' magħruf Charles Casha? (*par. 8*)

_____ (marka)

Ċ. Issa, aħdem dan li ġej:

1. Qabbel l-idjoma mat-tifsira t-tajba.

(4 marki)

	Idjoma		Tifsira
a.	kien jisraqni għal kollox (<i>par. 1</i>)		jitgħallem mill-iżbalji li jagħmel
b.	jagħtini serħan il-moħħ (<i>par. 1</i>)		ta' veru - ħajjin
ċ.	tad-demmm u l-laħam (<i>par. 2</i>)		tagħmel kuragg
d.	idaħħal naqra melħ f'moħħu (<i>par. 2</i>)		jikkalmani
e.	tagħmel il-qalb (<i>par. 6</i>)	a.	jigbidli l-attenzjoni kollha

2. Għaliex taħseb li t-tifkira li kitbilha Charles Casha hi tant għal qalb
l-awtrici? (2 marki)

TMIEM IL-KARTA